

EXPUNERE DE MOTIVE

Contextul și impactul fenomenului infracțional privind ambarcațiunile de agrement și motoarele de ambarcațiuni

Furtul, falsificarea și traficul ilicit cu ambarcațiuni de agrement și motoare de ambarcațiuni reprezintă un fenomen infracțional distinct, aflat în creștere, cu un grad ridicat de pericol social și cu implicații directe asupra dreptului de proprietate, siguranței navigației și ordinii publice. Aceste bunuri se caracterizează printr-o valoare economică ridicată, o mobilitate accentuată și posibilitatea de demontare, disimulare sau valorificare rapidă, elemente care le transformă într-o țintă predilectă pentru activități infracționale, inclusiv în cadrul criminalității organizate și al traficului transfrontalier.

În România, datele rezultate din activitatea autorităților de aplicare a legii, coroborate cu informațiile apărute în spațiul public, indică existența unor circuite ilegale de sustragere, deținere și comercializare a motoarelor și ambarcațiunilor de agrement provenite din infracțiuni. În ultimii ani au fost identificate zeci de motoare de ambarcațiuni furate, atât de pe teritoriul național, cât și din alte state membre ale Uniunii Europene, cu valori individuale care ajung frecvent la mii sau zeci de mii de euro. Într-un singur caz documentat, autoritățile au indisponibilizat 15 motoare de ambarcațiuni de agrement evaluate la peste 100.000 de euro, iar în zona Deltei Dunării au fost identificate peste 70 de motoare sustrate, o parte dintre acestea fiind ulterior restituite proprietarilor de drept. Aceste date evidențiază nu doar existența fenomenului, ci și caracterul său repetitiv, organizat și persistent.

Specificul acestui tip de infracționalitate este dat și de dificultatea stabilirii rapide a provenienței și autenticității bunurilor. Falsificarea sau alterarea elementelor de identificare, utilizarea unor documente inexacte ori lipsa totală a documentelor de proveniență fac dificilă diferențierea între situațiile de bună-credință și cele cu caracter infracțional. În lipsa unor norme clare și a unor competențe bine delimitate, autoritățile se confruntă cu obstacole în constatarea faptelor, administrarea probelor și recuperarea bunurilor sustrate.

Fenomenul are o pronunțată dimensiune europeană. La nivelul Uniunii Europene, furtul și traficul cu ambarcațiuni de agrement și motoare de ambarcațiuni sunt recunoscute ca forme de criminalitate cu caracter transfrontalier, bunurile fiind frecvent sustrate dintr-un stat membru și valorificate în altul. Estimările existente indică mii de ambarcațiuni și zeci de mii de motoare furate anual în spațiul european, cu prejudicii economice care pot ajunge la sute de milioane de euro. România se regăsește atât ca stat de tranzit, cât și ca stat de destinație pentru o parte dintre aceste bunuri, ceea ce amplifică riscurile și necesitatea unor instrumente legislative adecvate.

Cadrul normativ actual din România este fragmentar și insuficient adaptat specificului acestui fenomen. Reglementările existente nu oferă un răspuns unitar în ceea ce privește regimul juridic al identificării și provenienței ambarcațiunilor de agrement și al motoarelor de ambarcațiuni, nu definesc în mod clar faptele ilicite specifice și nu asigură o delimitare coerentă între răspunderea contravențională și cea penală. Această situație generează practici neunitare, dificultăți de aplicare și, în unele cazuri, imposibilitatea sancționării adecvate a faptelor cu un grad ridicat de pericol social.

În acest context, adoptarea unei legi speciale privind regimul juridic al ambarcațiunilor de agrement și al motoarelor de ambarcațiuni este necesară și justificată. Intervenția legislativă urmărește instituirea unui cadru clar, coerent și previzibil pentru prevenirea, constatarea și sancționarea faptelor ilicite, consolidarea competențelor autorităților competente și creșterea eficienței cooperării cu partenerii europeni.

Impactul adoptării acestei reglementări este unul semnificativ și concret. Legea va contribui la reducerea pieței ilicite a motoarelor și ambarcațiunilor de agrement, la creșterea gradului de recuperare a bunurilor sustrase, la diminuarea prejudiciilor economice și la descurajarea activităților infracționale prin sancțiuni clare și proporționale. Totodată, aceasta va oferi proprietarilor și operatorilor economici un cadru juridic predictibil și va consolida capacitatea statului român de a răspunde eficient unui fenomen infracțional cu impact național și european.

Cadrul european și legislațiile statelor membre

La nivelul Uniunii Europene, regimul juridic aplicabil ambarcațiunilor de agrement și motoarelor de ambarcațiuni este reglementat prioritar din perspectiva siguranței produselor și a funcționării pieței interne, fără a institui un cadru unitar privind prevenirea și sancționarea furtului, falsificării sau traficului ilicit al acestor bunuri. Această opțiune normativă lasă statelor membre competența de a adopta legi speciale adaptate realităților naționale și riscurilor infracționale specifice.

Principalul act normativ european relevant este Directiva 2013/53/UE, care impune producătorilor obligația de a aplica numere de identificare (HIN) și plăcuțe ale constructorului pentru ambarcațiunile de agrement și motoarele acestora. Directiva urmărește exclusiv asigurarea conformității tehnice și a siguranței utilizatorilor, fără a reglementa regimul juridic al falsificării, deținerii ilicite sau circulației bunurilor provenite din infracțiuni. Prin urmare, aceasta creează un standard tehnic minim, dar nu oferă instrumente de combatere a pieței ilicite.

În paralel, Uniunea Europeană a dezvoltat instrumente generale de combatere a criminalității organizate și a traficului transfrontalier de bunuri, precum Decizia-cadru 2008/841/JAI și mecanismele de cooperare polițienească și judiciară (Europol, Eurojust). Acestea permit schimbul de informații și cooperarea operațională, însă nu uniformizează normele materiale privind infracțiunile și contravențiile referitoare la ambarcațiuni și motoare, lăsând această materie la latitudinea statelor membre.

În acest context, analiza legislațiilor naționale europene relevă existența unor regimuri juridice ferme și specializate, care tratează cu prioritate identificarea și proveniența acestor bunuri.

În Germania, deținerea, comercializarea sau utilizarea ambarcațiunilor și motoarelor cu elemente de identificare alterate ori fără documente de proveniență justificată sunt sancționate în temeiul Codului penal, prin infracțiunile de tănuire și fals material. Practica autorităților germane consideră lipsa sau modificarea identificatorilor un indiciu puternic de proveniență infracțională, iar confiscarea bunurilor este frecvent dispusă, inclusiv în situațiile de bună-credință.

În Franța, cadrul penal și normele specifice din Codul transporturilor impun obligații clare privind trasabilitatea ambarcațiunilor de agrement, iar lipsa documentelor de proveniență sau neconcordanțele de identificare atrag sancțiuni administrative sau penale. Deținerea bunurilor cu origine incertă este tratată ca faptă gravă, independent de utilizarea efectivă a acestora.

În Italia, legislația penală și cea navală sancționează expres înlăturarea, alterarea sau disimularea elementelor de identificare, precum și deținerea și comercializarea bunurilor cu proveniență neclară. Autoritățile maritime și poliția au competențe extinse de control, iar confiscarea constituie un instrument central de combatere a pieței ilicite.

În Țările de Jos, regimul juridic combină norme penale și administrative stricte, calificând tranzacționarea bunurilor fără identificare clară sau fără documente de proveniență drept infracțiune economică. Buna-credință nu împiedică indisponibilizarea și confiscarea bunurilor atunci când identitatea acestora nu poate fi stabilită.

Statele nordice, precum Suedia, tratează furtul și traficul de motoare de ambarcațiuni ca fenomen prioritar, aplicând controale riguroase și sancțiuni severe pentru lipsa documentelor sau a identificatorilor, cu accent pe prevenție și descurajare.

INIȚIATOR:

Coarnă Dumitru- deputat

Tabel semnături- PROIECT DE LEGE privind regimul juridic al identificării, deținerii, circulației și prevenirii faptelor ilicite referitoare la ambarcațiuni de agrement și motoare de ambarcațiuni

Nr. crt.	NUME ȘI PRENUME	GRUP PARLAMENTAR	SEMNĂTURA
1.	COARNĂ DUMITRU	NEAFILIAȚI	
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			